

2024-10-15 Nr. NV-2697

VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTAS Nr.: TAP-24-899(2) TAIS-7368(4)		DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS NARYSTĖS EUROPOS MOKSLINIŲ TYRIMŲ INFRASTRUKTŪRŲ KONSORCIUMUOSE IR ĮGALIOJIMŲ SUTEIKIMO“ PROJEKTO		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įstatymo įgyvendina- masis teisės aktas	☒ Ne	Švietimo, mokslo ir sporto ministerija	☒ Nesvarstyta	Svarstyti ☒ TAP

SPRENDIMO ESMĖ

Pritarti Lietuvos įstojimui į dvi Europos mokslinių tyrimų infrastruktūras (MTI) (įstojimui reikalingas Vyriausybės sprendimas):

- SHARE-ERIC – Europos sveikatos, senėjimo ir išėjimo į pensiją tyrimą;
- CESSDA-ERIC – Europos socialinių mokslų duomenų archyvų konsorciumą.

SHARE tyrimas siūlo unikalius duomenis, kurie mokslininkams gali padėti suprasti vykstančius su visuomenės senėjimu susijusius procesus, o politikams ir valstybės institucijoms – priimti įrodymais grįstus sprendimus. SHARE tyrimas laikytinas unikaliu tarp kitų socialinių longitudinalinių tarpkultūrinių tyrimų savo metodologinėmis ir technologinėmis inovacijomis. Tyrimui įgyvendinti atliekamas kompiuterizuotasis asmeninis interviu, pasitelkiant konkrečiai šiam tikslui sukurtą specialią programinę įrangą. Specializuota programinė įranga naudojama ir klausimynui vertinti bei duomenų kokybei užtikrinti. Taip pat į tyrimą integruojami ir metodai, kurie įprastesni kitokiems nei socialiniams tyrimams – suspaudimo jėgos matavimas, akcelerometrija, kraujo mėginių ėmimas, pažintinių gebėjimų matavimas ir kt. Visi paminėti aspektai SHARE tyrimą išskiria iš visų kitų socialinių tyrimų. SHARE infrastruktūra šiuo metu apima visas Europos Sąjungos valstybes (išskyrus Airiją) ir vykdo dešimtą senėjimo tyrimų bangą. Kadangi tyrimai yra longitudinaliniai, tai leidžia stebėti su senėjimu susijusių procesų pokyčius bei pasitelkiant mokslą efektyviai reaguoti į kylančius visuomenės senėjimo iššūkius.

Rengiantis galimai Lietuvos narystei SHARE-ERIC, suburtas konsorciumas SHARE Lietuva, jungiantis Vilniaus universiteto, Lietuvos socialinių mokslų centro, Kauno technologijos universiteto, Vytauto Didžiojo universiteto tyrėjų grupes.

Būtinosis su naryste SHARE susijusios išlaidos 2024–2028 m. laikotarpiu sudarys 2 472 385 eurus. Bus finansuojama iš Lietuvos mokslo tarybos lėšų + Lietuvos atstovo (Lietuvos SHARE-ERIC konsorciumo) indėlis 2024–2028 m. laikotarpiu sudarys 534 506 eurų.

CESSDA-ERIC paskirstytoji MTI teikia didelės apimties, integruotas ir tvarias duomenų paslaugas socialiniams mokslams ir vienija socialinių mokslų duomenų archyvus visoje Europoje, siekiant populiarinti socialinių mokslų tyrimų rezultatus ir remti nacionalinius bei tarptautinius tyrimus ir bendradarbiavimą. CESSDA sritys apima tyrimų duomenų valdymą, duomenų atradimą ir pakartotinį naudojimą, skaitmeninį išsaugojimą ir duomenų archyvavimą bei kitus įrankius ir paslaugas. Konsorciumą sudaro 22 nariai, 1 stebėtojas ir 12 partnerių. Lietuva nuo 2012 m. yra CESSDA partnerė. CESSDA paslaugų teikėju Lietuvoje yra Lietuvos humanitarinių ir socialinių mokslų duomenų archyvas (toliau – LiDA). LiDA – virtuali skaitmeninė empirinių humanitarinių ir socialinių mokslų duomenų kaupimo, ilgalaikio saugojimo ir sklaidos infrastruktūra, suteikianti prieigą prie daugiau nei 600 tarptautinių ir nacionalinių duomenų rinkinių ir išteklių. LiDA saugomi daugelio svarbiausių mokslinių tarptautinių tyrimų, vykdomų Lietuvoje – Europos socialinio tyrimo, Europos vertybių studijos, Europos rinkimų studijos ir Tarptautinės socialinio tyrimo programos, – duomenys. LiDA kuruoja Kauno technologijos universiteto Duomenų analizės ir archyvavimo centras.

Būtinosis su naryste CESSDA susijusios išlaidos 2024–2028 m. laikotarpiu sudarys 680 985 eurus. Bus finansuojama iš Lietuvos mokslo tarybos lėšų + atstovaujančiosios institucijos (KTU Duomenų analizės ir archyvavimo centras) skiriama bendra suma 2024–2028 m. laikotarpiu sudarys 122 904 eurus.

PASTABOS, PASIŪLYMAI

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMA

Siūlome tarpinstitucinio pasitarimo protokole įtvirtinti, kad narysčių MTI planuose rekomendacijos politikos formuotojams ir sprendimų priėmėjams būtų nustatyta kaip vienas iš pagrindinių rezultatų, bet ne tik prie viešinimo ir sklaidos priemonių.

**TEISINIS VERTINIMAS –
TEISĖS GRUPĖS
PASTABOS**

Pastabų nėra

PAŽYMA PARENGĖ

Daiva Žaromskytė-Rastėnė

Strateginio valdymo grupė , grupės vadovė